

sedah, ampak tudi v dejanju in da je imel vedno odprte roke, kadar je bilo treba podpirati kako dobro stvar! Blagemu rodoljubu blag spomin!

† **Dr. Matija Prelesnik**, znani pisatelj, je preminil v noči od starega na novega leta dan. Njegovo pisateljsko ime je bilo Bogdan Vened. Za „Dom in Svet“ je spisal več daljših povesti, tako leta 1902.: „Nesrečno zlato“, l. 1903.: „Naš stari greh“, l. 1904.: „V smrtni sencu“, a za letos je pripravljala povest: „Veneta“. Zadnje tri povesti je zasnoval kot trilogijo, torej kot nekako celotno delo. Že kot bogoslovec je spisal daljšo epično pesem „Ženitev vojvode Ferdufa“, ki je izšla v Knezovi knjižnici. Rajni Prelesnik je bil koncilijanten človek, kakršnih ni mnogo med mlajšimi duhovniki, in obžalujemo tudi zaradi tega njegovo smrt, ker je bilo pričakovati, da napiše še marsikaj dobrega. Bodi mu zemljica lahka!

Biskup Strossmayer bo praznoval 4. februarja t. l. svoj devetdeseti rojstni dan. Velikemu rodoljubu in pospeševalju umetnosti kličemo i mi iz dna duše: Še mnogo let!

Predavanja „Prosvete“ v „Mestnem domu“, ki smo jih bili napovedali v zadnjem listu in ki so se vršila v prvi polovici januarja, so v vsakem pogledu krasno uspela. Kako mojstrsko je obvladal in obdelal gospod Grošel težko materijo, kako lepo je razsnoval in razpletel vse gradivo, a ga zaokrožil zopet v dovršeno, rekli bi, umetniško celoto! Da je našel gospod predavatelj toliko hvaležnih poslušalcev, naj mu bo plačilo za njegov trud!

Dijaško umetniško društvo „Vesna“ na Dunaju namerava prirediti za Veliko noč v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani umetniško razstavo. Društvo „Vesna“, ki ima med svojimi člani odlične talente, zastopa svojo posebno umetniško smer in priredi v skladju s to smerjo razstavo v narodnem slogu. Veselimo se te ideje, ker si obetamo od nje mnogo umetniškega užitka.

Jugoslovanska umetniška zveza „Lada“. Jugoslovanski umetniki, ki so se udeležili razstave v Zofiji, so osnovali na svoji svečani skupščini zvezo jugoslovanskih umetnikov ter ji nadeli ime „Lada“. Kralj Peter je na pozdrav mladega društva odgovoril s prisrčnimi besedami.

Afera Kumičić-Krstinić v hrvaški literaturi. Leta 1902. je začel izhajati Kumičićev roman „Kraljica Lepa“, drugi del cikla romanov, ki ga je nameraval spisati lani umrli hrvaški romancier. V njem je hotel naslikati politiko štirih mest, ki so v zgodovini največ vplivala na hrvaške dežele: Dunaja, Rima, Budapešte in Benetk. Prvi del je bil izšel l. 1893; v njem je opisal dunajsko-avstrijsko politiko, ki je delala seve na škodo Hrvatov; bil je to zdaj tudi Slovencem dobro znani roman „Urota Zrinjsko-Frankopanska“. Ali pesniku je iztrgala smrt poprej pero iz roke, predno je mogel dovršiti celi nameravani cikel. Le drugi del je bil še napisal, zgoraj omenjeno „Kraljico Lepo“. Ko je izšla, jo je sprejel ves narod s tistim oduševljenjem kakor pred 9 leti „Urota“; samo edinec je vstal, duhovnik dr. Fran Binički, ter očital pisatelju dva greha. Prvič, da je „Kraljica Lepa“ protikatoliško delo — Kumičić je opisal v njej vatikansko politiko napram Hrvatom, posebno njegovo naklonjenost napram slovenski službi božji — in drugič, da je celo delo plagijat. Prof. Pavel Krstinić je bil namreč poslal pred 10 leti Matici Hrvatski rokopis trilogije „Petar Svačić“, ki pa se je pozneje izgubil, tako da je moral njegov pisatelj pred letom vnovič napisati svoje delo ter je tako obelodaniti. V tistem času pa je bil Kumičić odbornik Matice. Zato je napadel dr. Binički Kumičića, češ, da je gotovo tedaj bral Krstinićev rokopis, morda da ga oceni in presodi za Matico, in ker ima baš „Petar Svačić“ isti predmet kakor „Kraljica Lepa“, je takoj postavil smelo hipo-

tezo, da je Kumičićev roman samo plagijat Krstiničevega dela. — Kumičić se za te očitke ni dosti brigal; ko pa je umrl lanskega leta, ni miroval Binički, ampak je vnovič začel v obširnem članku v sarajevski „Vrhbosni“ dokazovati svojo trditev. Odgovorila mu je Kumičićeva žena ter branila poštenost svojega moža, v najnovejšem času pa je posegel v polemiko sam prof. Krstinić ter se postavil ob stran Biničkovega . . . Vsa afera je efemernega značaja in ne bo dolgo vznemirjala ljudi. Za trezno misleče je tudi afera Kumičić-Krstinić že odločena. Zakaj na korist prvemu govori mnogo dokazov: Kumičić je bil gotovo poprej zamislil osnovo celega cikla, predno je izdal prvi del, tedaj tudi predno je bil čital Krstiničovo delo; ako pa je morda v resnici porabil Krstiničev rokopis — ali je zato plagiral? Boljši od slabšega? Dobro pravi v svoji letošnji 9. številki „Obzor“: „Ali je Raffael prvi, ki mu je prišla ideja, da slika madone?“ In vendar ni zato plagijator, če je porabil drugih sujete, ki so večno isti!

Oskar Kamenšek.

Leonid Andrejev, moderni ruski pisatelj, je napisal pred kratkim dve povesti: „Prikazni“ in „Rdeči cvet“. Prva povest je vzeta iz življenja umobolnih, druga pa obdelava v 17ih odstavkih večjidel strašne prizore, ki jih provzroča vojna.

Rad. P-n.

„Po plesu“ in „Božja volja in delo človeških rok“ to sta dve najnovejši povesti grofa Leva N. Tolstega. V obeh razpravlja in utemeljuje Tolstoj svojo znano misel: da biva v človeku od Boga vanj položeni glas vesti, ki vodi in opominja človeka pri vseh njegovih delih.

Rad. P-n.

M. Gorkij je prečital nedavno v Peterburgu v krogu svojih prijateljev svojo novo povest „Straža“.

Rad. P-n.

Petdesetletnica književnega delovanja VI. J. Lamanskega. O novem letu je slavil glasoviti ruski učenjak, slavist Vladimir Ivanovič Lamanski, petdesetletnico svojega plodonosnega književnega delovanja.

V. J. Lamanski se je rodil l. 1833. in se vpisal, dovršivši gimnazijske študije, l. 1850 v petrogradsko vseučilišče.

Svoje nauke je dovršil l. 1854. in izdal pri tej priliki konec tega leta prvo svoje znanstveno delo „O zbornikje narodnih južnoruskih pjesen“, ki je zbudilo takoj splošno zanimanje in pozornost v vseh učenjaških krogih. Leta 1864. je bil imenovan za profesorja na petrogradskem vseučilišču, katero službo je opravljal celih 35 let. Leta 1899. je bil izvoljen v priznanje svojih zaslug za člana ruske akademije v oddelku za ruski jezik in književnost.

Od časa, ko je Lamanski izdal prvo svoje znanstveno delo, je poteklo že 50 let in ves ta čas je posvetil znanosti in prosveti ter blaginji ruskega naroda in vsega Slovanstva.

S svojo nenavadno nadarjenostjo in temeljito naobrazbo, kakor zlasti s svojo izredno marljivostjo se je skoro popel v prve vrste ne samo ruskih književnikov in učenjakov, marveč slovanskih vobče.

Njegova razprava „O razprostranjenju znanja v Rusiji“ in disertacija „O Slovanih v Mali Aziji, Afriki in Španiji“ ste epohalni deli, ki jima ni primere v književnosti slovanski. V. J. Lamanski je eden izmed prvih in najboljših poznavalcev Slovanstva in slovanskega vprašanja, zlasti pa slovanske književnosti in narodne in politične zgodovine narodov slovanskih. Njegove razprave o staroslovenskem jeziku, njegovi članki o odnošajih zapadnih in južnih Slovanov, njegova raziskavanja starih slovanskih rokopisov itd. izpričujejo ne le obsežno znanje, marveč tudi plamtečo ljubezen do vsega, kar je slovansko. Prožet z idejo slovanske vzajemnosti, je stal od